

แรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน ของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

นวพร รัตนจริยา*, ชนะพล ศรีฤๅชา**^๑

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรที่ศึกษาคือนักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) และเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 127 คน โดยผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 พฤษภาคม 2564 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ระดับแรงจูงใจ และระดับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 (SD=0.62) และ 4.40 (SD=0.48) ตามลำดับ ส่วนระดับปัจจัยทางการบริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 (SD=0.57) และพบว่า ภาพรวมแรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.468$, $p\text{-value}<0.001$) และ ($r=0.337$, $p\text{-value}<0.001$) ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยด้านด้านการปกครองบังคับบัญชา และปัจจัยด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน มีผลและสามารถร่วมกันพยากรณ์การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 34.7 ($R^2=0.347$, $p\text{-value}<0.001$)

คำสำคัญ: แรงจูงใจ; ปัจจัยทางการบริหาร; การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน

* นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข การส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

^๑ ผู้เขียนหลัก ชนะพล ศรีฤๅชา Email: pirsri@kku.ac.th

รับบทความ: 3 ก.ค. 64; รับบทความแก้ไข: 17 ก.ค. 64; ตอรับตีพิมพ์: 17 ก.ค. 64; ตีพิมพ์ออนไลน์ 27 ส.ค. 64

DOI: <https://doi.org/10.14456/rhpc9j.2021.42>

Motivation and Administrative Factors Affecting the Standard Infection Control of Dental Health Personnel at Sub-District Health Promoting Hospitals in Buriram Province

Nawaporn Rattanachariya^{*}, Chanaphol Sriruecha^{**a}

Abstract

This cross-sectional descriptive research aimed to study motivation and administrative factors affecting the standard infection control of dental health officers at sub-district health promoting hospitals in Buriram province, Thailand. Quantitative data were conducted with the population of 127 personnel. Quantitative data were collected using questionnaires evaluated by three experts yielding item-objective congruence (IOC) over 0.50 in all questions and Cronbach's alpha coefficient of 0.98. Qualitative data were collected using in-depth interview guidelines from 12 key informants who could provide intensive information on this topic. The data collection was conducted between 1st to 31st May 2021. Data analysis was performed using descriptive statistics and inferential statistics at a significant level at 0.05.

The results showed that the overall motivation factors and the standard infection control of dental health officers at sub-district health promoting hospitals in Buriram province were at a high level with average scores of 3.66 (SD=0.62) and 4.40 (SD= 0.48) respectively. The overall administrative factors were at a moderate level with an average of 3.49 (SD=0.57). Motivation and administrative factors had moderate correlations to the standard infection control of dental health officers at sub-district health promoting hospitals in Buriram province ($r=0.468$, $p\text{-value}<0.001$) and ($r=0.337$, $p\text{-value}<0.001$) respectively. The results also showed that two variables of hygiene factors, supervision technical and job security significantly affected and could jointly predict the standard infection control of dental health officers at sub-district health promoting hospitals in Buriram province 34.7 percentage ($R^2=0.347$, $p\text{-value}<0.001$).

Keywords: Motivation; Administrative factors; Infection control standard

^{*} Master of Public Health (Health Administration) Candidate, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

^{**} Associate Professor, Department of Public Health Administration, Health Promotion, and Nutrition, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

^a Corresponding author: Chanaphol Sriruecha Email: pirsri@kku.ac.th

Received: Jul. 3, 21; Revised: Jul. 17, 21; Accepted: Jul. 17, 21; Published Online Aug. 27, 21

DOI: <https://doi.org/10.14456/rhpc9j.2021.42>

บทนำ

การติดเชื้อจากการให้บริการทางการแพทย์ เป็นปัญหาสำคัญทางการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ป่วย โรงพยาบาล และประเทศชาติ ทั้งในด้านสุขภาพและเศรษฐกิจ กระทรวงสาธารณสุข จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560–2564) ในยุทธศาสตร์ การบริการเป็นเลิศ (Service Excellence) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานบริการด้านสุขภาพ สร้างระบบคุณภาพและความปลอดภัยแก่ประชาชนผู้มารับบริการ⁽¹⁾

การให้บริการทางทันตกรรม เป็นการให้บริการทางการแพทย์ในการดูแลสุขภาพช่องปากและฟันที่ต้องมีการสัมผัสกับเลือดหรือน้ำลายของผู้ป่วย ซึ่งอาจก่อให้เกิดการฟุ้งกระจายของละอองฝอยที่ปนเปื้อนด้วยจุลินทรีย์จากผู้ป่วยมายังทันตบุคลากร หรือจากผู้ป่วยรายหนึ่งไปยังผู้ป่วยรายอื่นโดยการกระเด็นของสารคัดหลั่งไปยังผิวหนังหรือเยื่อเมือกที่มีบาดแผลหรือไม่มีบาดแผล การสัมผัสโดยตรงหรือการหายใจรับเชื้อหรือสารคัดหลั่ง และการแพร่กระจายทางอ้อมจากเครื่องมือที่ปนเปื้อนเชื้อ ที่ผ่านมาการแพร่กระจายเชื้อในงานทันตกรรมเป็นปัญหาที่ทันตแพทย์สถานนั้นให้ความสำคัญมากที่สุด จึงได้ร่วมมือกับสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สรพ.) พัฒนางานคุณภาพคลินิกทันตกรรมขึ้นและกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางทันตกรรม (Dental Safety Goals and Guidelines 2015 หรือ SAFETRRIC) ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคลินิกทันตกรรมคุณภาพ อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการทันตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ความปลอดภัยสำหรับผู้ป่วยและทันตบุคลากร ซึ่งการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานประกอบด้วย 1) การล้างมือ 2) การสวมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง 3) การเตรียมเครื่องมือที่ใช้บำบัดรักษาผู้ป่วย 4) การดูแลพื้นผิวในบริเวณที่ให้การรักษ 5) การฉีดยาอย่างปลอดภัย 6) การดูแลสุขอนามัยของทางเดินหายใจ 7) การดูแลขยะภายในคลินิกทันตกรรม 8) ป้องกันการไหลย้อนกลับของน้ำลายในท่อดูดน้ำลาย⁽²⁾

ในการดำเนินการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น ทันตบุคลากรจะต้องมีความพร้อม ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลให้บุคลากรในองค์กรมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน มีความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยจูงใจ (Motivator factor) และปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factor)⁽³⁾ โดยการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานนั้น เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นตัวกระตุ้นและผลักดันให้บุคคลมีความพึงพอใจ เต็มใจทุ่มเทร่างกายแรงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากแรงจูงใจแล้วยังพบว่าปัจจัยทางการบริหารเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โดยเป็นการส่งเสริมปัจจัยการบริหารหรือทรัพยากรการบริหารในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁽⁴⁾ ปัจจัยทางการบริหารเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน เนื่องจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยการบริหาร หากได้รับทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอและเหมาะสมย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ ได้พัฒนาแนวทางการลดการติดเชื้อในโรงพยาบาลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และมีนโยบายให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีทันตบุคลากรปฏิบัติงานประจำ เข้าร่วมการประเมินตามมาตรฐานคลินิกทันตกรรมคุณภาพ⁽⁵⁾ จากการ

ออกตรวจเยี่ยมหน่วยบริการเพื่อประเมินประเมินคลินิกทันตกรรมคุณภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ Dental Safety Goals for sub-district Health Center, Buriram (DSGB) พบว่ามีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคลินิกทันตกรรมคุณภาพเพียง 23 แห่ง จาก 227 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.13 โดยประเด็นที่ไม่ผ่านส่วนใหญ่คือการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽⁶⁾ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลที่ได้ ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและสนับสนุนการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้ประชาชนได้รับบริการทันตกรรมที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อระดับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานการวิจัย

แรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารมีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจ และปัจจัยทางการบริหาร ที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) และเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 127 คน⁽⁶⁾ ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive research) มีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม และเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารและแรงจูงใจที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) และเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้จากการคำนวณ

ขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple linear regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานของ Cohen⁽⁷⁾ ดังนี้

เมื่อกำหนดให้

$R^2_{Y.A,B}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Full Model ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่า

สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด⁽⁸⁾ ซึ่งเป็นลักษณะงานที่คล้ายคลึงกัน และมีพื้นที่ใกล้เคียงกันในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ค่า $R^2_{Y.A,B} = 0.485$

$R^2_{Y.B}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่เปลี่ยนแปลง (R^2 Change) เมื่อไม่มีตัวแปรที่ต้องการทดสอบ $R^2_{Y.B} = 0.030$

$R^2_{Y.A}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Reduce model ($R^2_{Y.A,B} - R^2_{Y.B}$) ซึ่งได้ค่า $R^2_{Y.A} = 0.455$

λ คือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระและอำนาจการทดสอบ

w คือ จำนวนตัวแปรอิสระนอกเหนือจากตัวแปรที่ต้องการทดสอบ (เซต A) = 0 ตัวแปร

u คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ (เซต B) = 16 ตัวแปร

V คือ ค่าที่ได้จาก $V = N - u - w - 1$

จากการใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 135 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในจังหวัดบุรีรัมย์ มีนักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) และเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 127 คน ผู้วิจัยจึงศึกษาจากประชากรทั้งหมดเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติอ้างอิงเพื่ออธิบายไปยังทันตบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนแปลงไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล **ส่วนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ⁽⁹⁾ (5, 4, 3, 2 หรือ 1) **ส่วนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ⁽⁹⁾ (5, 4, 3, 2 หรือ 1) **ส่วนที่ 4** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ⁽⁹⁾ (5, 4, 3, 2 หรือ 1) และ **ส่วนที่ 5**

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของ
ทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดให้เติม
ข้อความ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ชุดที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guideline) เป็น
แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการนำข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณที่พบปัญหา แล้วนำประเด็นปัญหา
มาใช้สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งในครั้งนี้นำผู้วิจัยกำหนดประเด็นไว้ 4 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน **ส่วนที่ 2** เป็นคำถาม
เกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร **ส่วนที่ 3** เป็นคำถามเกี่ยวกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของ
ทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ และ **ส่วนที่ 4** เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา
อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งทั้งหมดเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดัชนี
ความสอดคล้อง (Item objective congruence: IOC) พบว่า ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง มากกว่า 0.50
จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือกับ
ทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาช ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 ด้านแรงจูงใจ เท่ากับ 0.97 ด้านปัจจัย
ทางการบริหาร เท่ากับ 0.96 และด้านการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน เท่ากับ 0.88

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด
และค่าสูงสุด และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product
moment correlation coefficient) และสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple linear
regression analysis)

การแปลผล

การแปลผลคะแนนระดับแรงจูงใจ ระดับปัจจัยทางการบริหาร และระดับการควบคุมการติดเชื้อ
ตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ โดยนำมาจัดระดับเป็น
5 ระดับ⁽¹⁰⁾ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้ ระดับมากที่สุด (4.50–5.00 คะแนน) ระดับมาก
(3.50–4.49 คะแนน) ระดับปานกลาง (2.50–3.49 คะแนน) ระดับน้อย (1.50–2.49 คะแนน) และระดับน้อย
ที่สุด (1.00–1.49 คะแนน) สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)⁽¹¹⁾
มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง $+1$ แบ่งระดับดังนี้ $r=0$ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ $r=\pm 0.01$ ถึง ± 0.30 หมายถึง
มีความสัมพันธ์ต่ำ $r=\pm 0.31$ ถึง ± 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง $r=\pm 0.71$ ถึง ± 0.99 หมายถึง
มีความสัมพันธ์สูง $r=\pm 1$ หมายถึง มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2564 และผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 พฤษภาคม 2564

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2564 ลำดับที่ 4.3.02 : 7/2564 เลขที่ HE642029

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 มีอายุเฉลี่ย 30.26 ปี ($SD=6.79$) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 53 ปี สถานภาพโสด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 ส่วนใหญ่เป็นเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 ส่วนใหญ่ทำงานในรพ.สต.ปัจจุบันระยะเวลา 1-10 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 89.8 มีค่ามัธยฐาน 7 ปี (Minimum=1 ปี, Maximum=23 ปี) ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 และผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมปีละ 1-2 ครั้ง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 94.9 ค่าเฉลี่ย 1.32 ครั้ง ($SD=0.62$)

2. ระดับแรงจูงใจในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อพิจารณาระดับแรงจูงใจ พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.60 ($SD=0.47$) ซึ่งเมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ภาพรวมปัจจัยจูงใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.59 ($SD=0.48$) เมื่อพิจารณาปัจจัยจูงใจรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.87 ($SD=0.59$) รองลงมาคือ ด้านลักษณะงาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.70 ($SD=0.61$) ส่วนปัจจัยจูงใจด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านโอกาสและความก้าวหน้า อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.06 ($SD=0.73$) รองลงมาคือ ด้านการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.65 ($SD=0.62$) ภาพรวมปัจจัยค้ำจุนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.61 ($SD=0.50$) เมื่อพิจารณาปัจจัยค้ำจุนรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นโยบายและการบริหารอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81 ($SD=0.62$) รองลงมาคือ ด้านการปกครองบังคับบัญชาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.80 ($SD=0.59$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเงินเดือนและค่าตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.13 ($SD=0.70$) รองลงมาคือ ด้านชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.44 ($SD=0.63$)

3. ระดับปัจจัยทางการบริหารในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อพิจารณาระดับปัจจัยทางการบริหาร พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.49 (SD=0.57) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านกำลังคนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.56 (SD=0.62) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.54 (SD=0.62) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.39 (SD=0.64) รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.46 (SD=0.64)

4. การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อพิจารณาระดับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.40 (SD=0.48) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านการสวมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.65 (SD=0.55) รองลงมาคือ การเตรียมเครื่องมือที่ใช้บำบัดรักษาผู้ป่วย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.48 (SD=0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การล้างมือ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.19 (SD=0.63) รองลงมาคือ การดูแลสุขอนามัยของทางเดินหายใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.24 (SD=0.65)

5. แรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

5.1 แรงจูงใจ ภาพรวมของแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.468$, $p\text{-value}<0.001$) ภาพรวมของปัจจัยจูงใจและปัจจัยก้ำจุนมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.459$, $p\text{-value}<0.001$) และ ($r=0.515$, $p\text{-value}<0.001$) ตามลำดับ ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างแรงจูงใจกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

แรงจูงใจ	การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P - value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยจูงใจ	0.459***	< 0.001	ปานกลาง
1. ความสำเร็จในการทำงาน	0.365***	< 0.001	ปานกลาง
2. ความรับผิดชอบ	0.456***	< 0.001	ปานกลาง
3. การยอมรับนับถือ	0.403***	< 0.001	ปานกลาง
4. ลักษณะงาน	0.390***	< 0.001	ปานกลาง
5. โอกาสและความก้าวหน้า	0.204*	0.021	ต่ำ

ตารางที่ 1 (ต่อ) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างแรงจูงใจกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน
ของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

แรงจูงใจ	การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (r)	P - value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยค้ำจุน	0.515***	< 0.001	ปานกลาง
1. เงินเดือนและค่าตอบแทน	0.230**	0.009	ต่ำ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.438***	< 0.001	ปานกลาง
3. การปกครองบังคับบัญชา	0.477***	< 0.001	ปานกลาง
4. นโยบายและการบริหาร	0.482***	< 0.001	ปานกลาง
5. สภาพการปฏิบัติงาน	0.376***	< 0.001	ปานกลาง
6. สถานภาพของวิชาชีพ	0.472***	< 0.001	ปานกลาง
7. ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน	0.494***	< 0.001	ปานกลาง
8. ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว	0.310***	< 0.001	ปานกลาง
ภาพรวมแรงจูงใจ	0.468***	< 0.001	ปานกลาง

* Correlation is significant at the 0.05 level

** Correlation is significant at the 0.01 level

*** Correlation is significant at the 0.001 level

5.2 ปัจจัยทางการบริหาร พบว่า ภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.337$, $p\text{-value}<0.001$) ส่วนปัจจัยทางการบริหารรายด้านพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางคือ ด้านกำลังคน ($r=0.401$, $p\text{-value}<0.001$) และปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ได้แก่ ด้านงบประมาณ ($r=0.286$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านการบริหารจัดการ ($r=0.273$, $p\text{-value}=0.002$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($r=0.265$, $p\text{-value}=0.003$) และด้านเทคโนโลยี ($r=0.237$, $p\text{-value}=0.007$) ดังรายละเอียดตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ปัจจัยทางการบริหาร	การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P - value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยทางการบริหาร	0.337***	< 0.001	ปานกลาง
1. ด้านกำลังคน	0.401***	< 0.001	ปานกลาง
2. ด้านงบประมาณ	0.286**	0.001	ต่ำ
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.265**	0.003	ต่ำ
4. ด้านการบริหารจัดการ	0.273**	0.002	ต่ำ
5. ด้านเทคโนโลยี	0.237**	0.007	ต่ำ

** Correlation is significant at the 0.01 level

*** Correlation is significant at the 0.001 level

6. แรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับ ได้แก่ ปัจจัยด้านด้านการปกครองบังคับบัญชา ($p\text{-value} < 0.001$) และปัจจัยด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ($p\text{-value} = 0.016$)

จากผลการศึกษาตารางที่ 3 ได้สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 2.961 + (0.249) (\text{ปัจจัยด้านด้านการปกครองบังคับบัญชา}) + (0.156) (\text{ปัจจัยด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน})$$

ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อคะแนนของตัวแปรปัจจัยด้านด้านการปกครองบังคับบัญชาและปัจจัยด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วยทำให้คะแนนการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ เพิ่มขึ้น 0.249 และ 0.156 หน่วย ตามลำดับ มีค่าคงที่ของการทำนายเท่ากับ 2.961 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมกันพยากรณ์การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 34.7 ดังรายละเอียดตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของ ทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวแปร	B	Beta	T	P-value	R	R ²	R ² adj	R ² change
1. ปัจจัยด้านด้านการ ปกครองบังคับบัญชา	0.249	0.403	4.118	<0.001	0.562	0.316	0.311	-
2. ปัจจัยด้านด้านความ มั่นคงในการปฏิบัติงาน	0.156	0.238	2.433	0.016	0.589	0.347	0.337	0.031

ค่าคงที่ 2.961, F = 33.007, p – value < 0.001, R = 0.589, R² = 0.347, R²adj = 0.337

7. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

7.1 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน

ในการปฏิบัติงานการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร พบว่า ยังมีข้อจำกัดในด้านโอกาสความก้าวหน้าในวิชาชีพและด้านเงินเดือนค่าตอบแทน เนื่องจากเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขบางส่วนไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งตามวุฒิการศึกษาที่ไปศึกษาเพิ่มเติม ตามที่เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขท่านหนึ่งได้กล่าวว่า **“ตอนแรกเข้ามาทำงานเป็นจพ.ทันตสาธารณสุขด้วยวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข) ก็จริง แต่เมื่อไปศึกษาต่อ กลับไม่ได้เลื่อนตำแหน่งและปรับขึ้นเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาที่ได้ไปศึกษาเพิ่มเติมมา ทำให้รู้สึกท้อแท้และขาดแรงจูงใจในการทำงาน เพราะทำงานไปก็ไม่ได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพมากขึ้น”** อีกทั้งทันตบุคลากรบางส่วนที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับมอบหมายภาระงานที่นอกเหนือจากงานทันตสาธารณสุขและไม่ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มเติมในส่วนงานอื่น ๆ ตามที่เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า **“เราทำงานใน รพ.สต. จำเป็นที่จะต้องทำงานอื่นๆ นอกเหนือจากงานหลักด้วย ซึ่งต้องใช้ความรู้ระดับปริญญาตรี แต่ไม่ได้รับเงินค่าตอบแทนเพิ่มเติม เช่น งานอนามัยสิ่งแวดล้อม งานคุ้มครองผู้บริโภค และงานควบคุมโรค ทำให้มีเวลาในการปฏิบัติงานหลักลดลง ประสิทธิภาพงานควบคุมการติดเชื้อก็ลดลงด้วย บางครั้งก็เหนื่อยมากและไม่มีกำลังใจทำงาน”** และนอกจากนี้ ทันตบุคลากรบางส่วนกล่าวเกี่ยวกับความมั่นคงในการปฏิบัติงานไว้ว่า **“ได้รับงานการเงิน ซึ่งเป็นงานที่ไม่ถนัดและต้องใช้ความรอบคอบมากกลัวจะทำพลาดจนถูกสอบสวน”**

7.2 ปัจจัยทางการบริหารในการปฏิบัติงานการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน

ในการปฏิบัติงานการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน ปัจจัยทางการบริหารด้านงบประมาณ พบว่า ในบางหน่วยงานยังมีการจัดสรรงบประมาณในงานควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานสำหรับทันตบุคลากรไม่เพียงพอ และไม่ตรงกับความต้องการของการปฏิบัติงานจริง ตามที่เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่า **“พลาสติกใช้หุ้มอุปกรณ์หลายส่วน เลยต้องใช้เยอะ ถึงแม้จะทราบว่าเป็นวัสดุสำคัญอย่างหนึ่งในการให้บริการทันตกรรมตามหลักการควบคุมการติดเชื้อ แต่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนวัสดุนี้ได้ทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนผู้รับบริการ เพื่อประหยัดงบประมาณของรพ.สต.”** ส่วนด้านเทคโนโลยี พบว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่ยังขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผู้ป่วยทั้งภายในระดับอำเภอและระดับจังหวัด ตามที่เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่า **“เวลาจะดูข้อมูลเกี่ยวกับ**

โรคประจำตัวของคนไข้ที่มาจากนอกพื้นที่รับผิดชอบของรพ.สต. มีปัญหาว่า ไม่สามารถดูข้อมูลจากฐานข้อมูลหน่วยบริการอื่นได้ ซึ่งหากผู้มารับบริการปกปิดข้อมูลหรือให้ข้อมูลที่ไม่จริง จะทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ” อีกทั้งยังพบว่า ทันตบุคลากรบางส่วนไม่ได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน ดังที่เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า “รู้สึกว่ามันไม่ค่อยได้อัพเดทความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับงานควบคุมการติดเชื้อในงานทันตกรรมเนื่องจากเรียนจบมานานแล้ว จึงไม่มั่นใจว่าที่ทำอยู่ทุกวันนี้ได้ทำถูกต้องตามแนวทางใหม่ๆ หรือเปล่า”

7.3 การปฏิบัติงานการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มีผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานด้านการล้างมือพบว่า ทันตบุคลากรบางส่วนมีความจำเป็นต้องใช้ก๊อกรู้แบบสัมผัสมือในการล้างมือ เนื่องจากในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางแห่งยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้อก๊อกรู้แบบไม่ใช้มือสำหรับการป้องกันและลดการแพร่กระจายเชื้อ นอกจากนั้นทันตบุคลากรบางส่วนยังขาดความตระหนักในการล้างมือก่อนทำหัตถการเนื่องจากมีความคิดว่าอย่างไรก็ต้องใส่ถุงมือก่อนลงมือทำหัตถการอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องล้างมือก่อน ประกอบกับความเร่งรีบในการให้บริการเมื่อมีผู้มารับบริการจำนวนมากตามที่เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า “ก๊อกรู้ในห้องทันตกรรมที่ผมทำงานอยู่ยังคงเป็นแบบใช้มือหมุนเปิด-ปิดเอา จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องใช้มือสัมผัสบริเวณจุดเสี่ยงนั้น” และ “บางครั้งที่มีคนมารับบริการเยอะๆ ก็ไม่ได้ล้างมือก่อนทำคนไข้ทุกคน เพราะกลัวว่าจะทำไม่ทันเวลา”

8. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดจากแบบสอบถามทั้งหมด 127 ฉบับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั้งหมด 50 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 39.4 โดยมีรายละเอียดดังนี้

8.1 แรงจูงใจในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหา อุปสรรค

ได้รับผิดชอบงานหลายด้านที่นอกเหนือจากงานหลัก จึงทำให้ปฏิบัติงานด้านทันตสาธารณสุขได้ไม่เต็มที่ อีกทั้งไม่มีใบประกอบวิชาชีพ ไม่มีกฎหมายรองรับที่รองรับการทำหัตถการบางชนิด ทำให้รู้สึกว่าจะไม่มีความมั่นคงในอาชีพปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารควรพิจารณาให้ความสำคัญกับงานหลักของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ และมอบหมายงานอื่นๆ ที่ต้องช่วยกันทำในหน่วยงานตามความเหมาะสมและความสามารถของแต่ละบุคคลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขได้ไปศึกษาต่อและสอบเพื่อปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น รวมถึงพิจารณาความดีความชอบของทันตบุคลากรตามผลการปฏิบัติงานจริงเทียบกับวิชาชีพอื่นๆ อย่างยุติธรรม

8.2 ปัจจัยทางการบริหารในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหา อุปสรรค

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในรพ.สต.มีค่อนข้างน้อย ไม่มีผู้ช่วยช่างแก้ไข ทำให้การดำเนินงานควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานทำได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร อีกทั้งบุคลากรไม่ได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานต้องศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองค่อนข้างมาก

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรมีการพิจารณาจัดสรรอัตรากำลังด้านงานทันตสาธารณสุขที่เหมาะสม รวมถึงการส่งเสริมให้ทันตบุคลากรได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของงานทันตสาธารณสุขอย่างเหมาะสมตามความจำเป็น

8.3 การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหา อุปสรรค

ก๊อกน้ำในรพ.สต.บางแห่งยังเป็นแบบใช้มือสัมผัสหมุนปิด-เปิด ทำให้เสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อและรพ.สต.บางแห่งมีเสื้อคลุมที่ได้มาตรฐานไม่เพียงพอ ทำให้ต้องสวมซ้ำ และไม่ได้ทำการซักทำความสะอาดทุกวัน

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพิจารณาสนับสนุนอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานสำหรับผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ

สรุปและอภิปรายผล

1. แรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ภาพรวมของแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ($r=0.468$, $p\text{-value} < 0.001$) เนื่องจากเป็นปัจจัยกระตุ้นให้บุคคลทำงานเต็มที่ตามความสามารถที่มีอยู่ ปัจจัยจูงใจนี้จะเกี่ยวกับเนื้อหาของงาน ซึ่งเปรียบเทียบได้ว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงานที่คนจะรับรู้ หรือรู้สึกได้จากการทำงาน ทำให้เกิดการจูงใจในตัวเอง⁽⁴⁾ แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน เมื่อมีการจูงใจที่เหมาะสม ทำให้เกิดพลังในทิศทางที่ต้องการ บุคลากรก็จะทุ่มเทกำลังกายกำลังใจให้กับงานของตน ทำให้องค์การก้าวไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่าภาพรวมแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล^(8,12-15) และสอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า

ภาพรวมแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽¹⁶⁾

1.2 ภาพรวมของปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ($r=0.337$, $p\text{-value} < 0.001$) เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารจัดการองค์การให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ เมื่อองค์การมีปัจจัยทางการบริหารที่เหมาะสมและมีปริมาณเพียงพอ จะส่งเสริมให้การดำเนินงานต่างๆ ขององค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์การได้ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารนั้นจะเป็นการบริหารด้านสุขภาพหรือการบริหารด้านอื่น ๆ ก็ตาม เนื่องจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยการบริหาร⁽¹⁷⁾ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่าภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของทันตบุคลากรทางสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽¹⁸⁻²⁰⁾ และสอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ภาพรวมแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽²¹⁻²²⁾

2. ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple linear regression analysis) ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยคำจูนด้านการปกครองบังคับบัญชา และปัจจัยคำจูนด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมกันพยากรณ์การควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 34.7 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องแรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา พบว่าปัจจัยคำจูนด้านการปกครองบังคับบัญชา สามารถร่วมกันพยากรณ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 68.6 ($R^2=0.686$, $p\text{-value}<0.001$)⁽²¹⁾ การศึกษาเรื่องปัจจัยแห่งความสำเร็จและแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยคำจูนด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 61.9 ($R^2=0.619$, $p\text{-value}<0.001$)⁽¹²⁾ และศึกษาเรื่องแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยคำจูนด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ร้อยละ 58.0 ($R^2=0.580$, $p\text{-value}<0.001$)⁽²³⁾

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีแนวทางในการมอบหมายงานที่ชัดเจนและเหมาะสมให้ตรงกับความรู้ความสามารถของทันตบุคลากร
2. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานและคำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาในการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานแก่ทันตบุคลากรอย่างเหมาะสม
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ควรส่งเสริมให้ทันตบุคลากรได้รับการประเมินผลงาน โดยเฉพาะงานการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐาน เพื่อให้ได้รับความก้าวหน้าและความมั่นคงในตำแหน่งงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาคลินิกทันตกรรมคุณภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
2. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของสหวิชาชีพในการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เอกสารอ้างอิง

1. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564). นนทบุรี: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข; 2560.
2. ทันตแพทยสภา. แนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางทันตกรรม Dental Safety Goals & Guidelines 2015. นนทบุรี: ทันตแพทยสภา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข; 2558.
3. Herzberg F, Mausner B, Snyderman BB. The motivation to work. New York: Routledge Taylor & Francis Group; 2017.
4. ประจักษ์ บัวผัน. หลักการบริหารสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2558.
5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์. แนวทางการดำเนินงานคลินิกทันตกรรมคุณภาพจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2562 ตามเกณฑ์มาตรฐาน Thai Dental Clinic Accreditation และเกณฑ์ประเมินคลินิกทันตกรรมคุณภาพในระดับรพ.สต.ของจังหวัดบุรีรัมย์: Dental Safety Goal for sub district health center, Buriram. บุรีรัมย์: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์; 2563.
6. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์. เอกสารรายงานการประชุมประจำเดือนคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งที่ 7/2563 ประจำเดือนกรกฎาคม 2563. (เอกสารอัดสำเนา). บุรีรัมย์: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์; 2563.
7. Cohen J. Statistical Power Analysis for Behavior Science. 2nd ed. New York: Academic; 1988.

8. ชลลดา อาทิตยัตถ์, สุวิทย์ อุดมพาณิชย์. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารทันตภิบาล 2560;28(1):35-46.
9. Likert R. The human organization: Its management and values. New York: McGraw-Hill; 1967.
10. Chantasuan S, Buathuan S. Social science research methodology. Khon Kaen: Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University; 2004.
11. Elifson KW, Richard RP, Haber A. Fundamentals of Social Statistics. 2nd ed. New York: McGraw-Hill, Inc; 1990.
12. ยุทธนา แก้วมิด, ประจักษ์ บัวผัน, สุรัชย์ พิมพ์. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;20(2):47-59.
13. พิรพงศ์ ภูสวด, ประจักษ์ บัวผัน, มกราพันธุ์ จุฑะรสก. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(3):109-19.
14. ศุมาลีน ดีจันทร์, ประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดเลย. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(2):166-76.
15. ปัญจมาพร รัตนहन, สุวิทย์ อุดมพาณิชย์. แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน ทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร. วารสารทันตภิบาล 2561;29(1):1-13.
16. นิลวรรณ ทองพูล, ประจักษ์ บัวผัน, มกราพันธุ์ จุฑะรสก. แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(3):131-41.
17. ประจักษ์ บัวผัน. หลักการบริหารสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 3. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2554.
18. ดัชนีวรรณ สัตย์ธรรม, ชนะพล ศรีฤๅชา. บรรยาการองค์การและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2562;12(1):41-50.
19. เพ็ญภา ขาดี, สุวิทย์ อุดมพาณิชย์. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านทันตกรรมป้องกันของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดขอนแก่น. วารสารทันตภิบาล 2562;30(1):92-102.

20. ศศิธร เฝ้าทรัพย์, สุวิทย์ อุดมพาณิชย์. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น. วารสารทันตภิบาล 2560;28(1):23-34.
21. นาดยา คำเสนา, ประจักษ์ บัวผัน, มกราพันธุ์ จูฑะรสก. แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;20(2):84-95.
22. จินตนา กีเกียง, ประจักษ์ บัวผัน. บรรยากาศองค์กรและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(2):154-65.
23. อีร์ธวัช พิมพ่วงค์, สุวิทย์ อุดมพาณิชย์. แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2561;7(2):115-26.